

[Jak věcně mluvit o tzv. „lidských právech“]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 12. 12. 2007

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 12. 12. 2007

[Jak věcně mluvit o tzv. „lidských právech“]

Když chceme věcně mluvit o tzv. „lidských právech“, musíme pečlivě rozlišovat to, o čem nám především jde a na čem se chceme přednostně zaměřit. Většina prací historicky orientovaných se soustřeďuje na to, co bychom mohli – v Descartově smyslu – nazvat „myšlenka myslící“ (*cogitatio cogitans*), tj. na to, jak se ustavoval a znovu ustavoval a proměňoval způsob myšlení o „lidských právech“, tj. na kontinuitu myšlenkových aktivit (výkonů myšlení), usilujících o – někdy lepší, jindy horší – myšlenkové uchopení něčeho, co nelze chápat jako součást oněch aktivit, tj. součást myšlení. Ale když chceme zkoumat povahu lidských práv, musíme to pečlivě a zásadně odlišovat od zkoumání různých myšlenkových výkonů (pokusů) a od jejich individuálního a také historického sepětí s jinými výkony myšlení atd., a musíme se dát jiným směrem: musíme se obrátit k tomu, co bylo těmito myšlenkovými výkony „míněno“, k čemu se to všechno aktivní myšlenkové vypětí zaměřovalo, tedy k oněm lidským právům“ samým. A tady ovšem se dostáváme do jiné problematiky, které hned na začátku od nás vyžaduje plné vědomí toho, že někdy může jít vskutku o „totéž“, zatímco jindy půjde o „něco jiného“, i když názvy a pojmenování se zdají sugerovat, že jde o totéž.

(Písek, 071212-1.)